

OCENA TOWAROZNAWCZA I ZASTOSOWANIE W PRODUKCJI KULINARNEJ SERÓW

Opracowała; Beata Lewińska

Sery

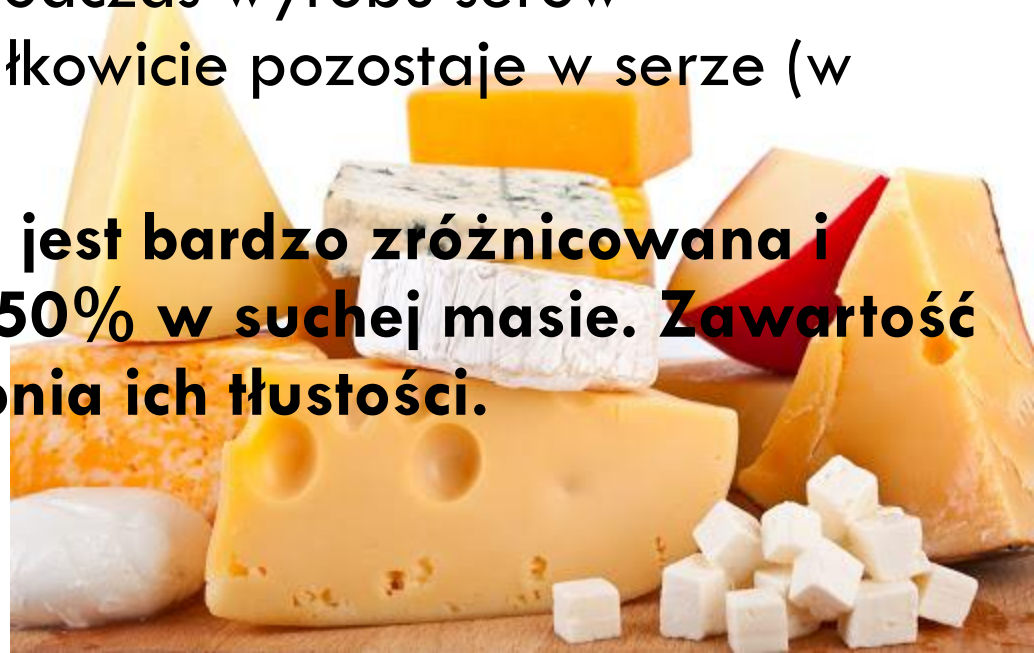
- to produkty otrzymywane z mleka lub śmietanki wskutek wydzielenia z nich białek i tłuszczów w wyniku naturalnego kwaśnienia lub działania enzymem podpuszczką (sery podpuszczkowe).

Charakterystyka serów

Charakteryzuje je wysoka zawartość **białka pełnowartościowego** i składników mineralnych, zwłaszcza **wapnia i fosforu**. Pod względem zawartości wapnia istnieje duża różnica między serem twarogowym i podpuszczkowym. Podczas wyrobu serów twarogowych wapń częściowo przechodzi do serwatki, a podczas wyrobu serów podpuszczkowych niemal całkowicie pozostaje w serze (w tzw. skrzepie).

Zawartość tłuszczu w serach jest bardzo zróżnicowana i waha się w granicach 10–50% w suchej masie. Zawartość witaminy A zależy od stopnia ich tłustości.

Sery podpuszczkowe

- muszą być przechowywane w czystych, suchych magazynach, w temperaturze około 2°C

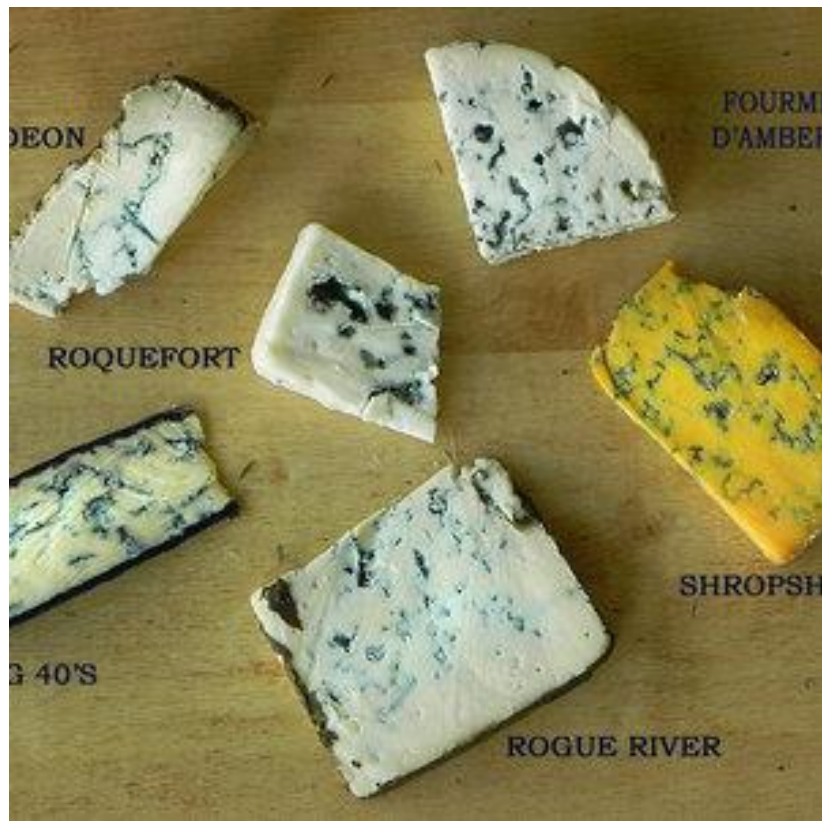
Sery twarogowe

- charakteryzują się krótkim okresem przydatności do spożycia: 24 godziny w temperaturze 1–8°C i do około 5 dni w temperaturze 2°C

Sery miękkie z porostem pleśni

- należy przechowywać w temperaturze 1–6°C do 10 dni.

Podział serów ze względu na rodzaj mleka i skrzepu oraz zawartość tłuszczu

Rodzaj użytego mleka	Rodzaj skrzepu	Zawartość tłuszczu w suchej masie
<ul style="list-style-type: none"> - z mleka krowiego - z mleka owczego - z mleka koziego 	<p>KWASOWE</p> <ul style="list-style-type: none"> - twarogowe - twarogowe dojrzewające (np. herceński i kwargle) - twarogowe smażone po uprzednim zgliwieniu <p>PODPUSZCZKOWE</p> <ul style="list-style-type: none"> - twarde i półtwarde dojrzewające (np. ementalski, cheddar, salami, gouda, edamski) - miękkie <ul style="list-style-type: none"> - dojrzewające (np. limburgski, romadur, bryndza i munster) - dojrzewające z porostem i przerostem pleśniowym (np. camembert, brie, rokpol, gorgonzola oraz stilton, francuskie sery tzw. błękitne - Bleu) - niedojrzewające solankowe (np. typu Feta) <p>KWASOWO-PODPUSZCZKOWE</p> <ul style="list-style-type: none"> - homogenizowane z dodatkami lub bez - ziarniste typu „cottage cheese” 	<ul style="list-style-type: none"> - śmietankowe – 50% - pełnotłuste – 45% - tłuste – 40% - półtłuste – 20% - chude – 10%

Sery twarde i półtwarde dojrzewają w warunkach beztlenowych, głównie pod wpływem enzymów bakterii kwasu mlekowego. Zawierają ok. 40-45% wody.

Sery miękkie dojrzewają przy dostępie tlenu, proces dojrzewania przebiega od powierzchni do środka, głównie pod wpływem odpowiednich pleśni i bakterii. Zawierają ok. 55% wody.

W trakcie dojrzewania zachodzi rozkład laktozy, białek i tłuszczów, co prowadzi do powstania charakterystycznej dla danego sera konsystencji, smaku, zapachu i oczek.

Sery topione

- są produkowane z serów podpuszczkowych, w których stwierdzono uszkodzenia mechaniczne lub małe wady. W pierwszym etapie sery te są dokładnie myte, rozdrabniane, następnie dodaje się do nich topniki, stapia, wylewa do foremek wyłożonych folią aluminiową i schładza. Ich wartość odżywcza odpowiada wartości odżywczej serów, z których zostały wyprodukowane.

Dodatkowo mogą być one uzupełniane różnymi składnikami smakowymi takimi, jak: papryka, pieczarki, orzechy włoskie.

Przykładowe rodzaje serów

ser z porostem
pleśniowym (Cammebrt)

ser z przerostem
pleśniowym(francuski
Bleu d`Auvergne Saucy)

ser twardy (Gouda)

ser świeży (twarogowy Le Roule
z pieprzem)

ser z płukaną skórką (Munster lisbeth)

Asortyment i zastosowanie serów i jego przetworów w żywieniu osób zdrowych i chorych

sery twarogowe	<ul style="list-style-type: none"> - do sporządzania past, - jako składnik farszów, - jako składnik ciast (np. serniki), - jako składnik pierogów (leniwe, gotowane, smażone, pieczone), - jako składnik deserów	<ul style="list-style-type: none"> - do sporządzania past, - jako składnik farszów, - jako składnik ciast (np. serniki), - jako składnik pierogów (leniwe, gotowane, smażone, pieczone), - jako składnik deserów
sery podpuszczkowe	<ul style="list-style-type: none"> - do sporządzania zakąsek (sałatki, koreczki, pasty, półmiski serów, kanapki na zimno i gorąco) - jako składnik zup	<ul style="list-style-type: none"> - w dietetyce mają ograniczone zastosowanie

Pytania sprawdzające Odpowiadając na pytania, sprawdzisz, czy jesteś przygotowany do wykonania ćwiczeń

- 1. Jak dzieli się sery ze względu na rodzaj skrzepu?
- 2. Jak dzieli się sery ze względu na zawartość tłuszczu w suchej masie?
- 3. Jak przebiega dojrzewanie serów miękkich, twardych i półtwardych?
- 4. W jakich warunkach powinny być przechowywane sery?
- Dziękuję 😊

ŹRÓDŁO;

□ Elżbieta Flizikowska, Beata Kozińska

Sporządzanie oraz ekspedycja potraw z jaj, mleka i jego przetworów 321[11].Z2.06

